

הנחיות והסברים מקדימים לעסקים המבקשים לקבל הלוואה בערבות מדינה

לקוח יקר,

תהליך בדיקה ואשרור הלוואה, עובר מערכת סינון קפדנית בטרם תאושר הלוואה. התהליך מחייב הערכות קפדנית של מגיש הבקשה כך שהבקשה תעמוד בכל הכללים הטכניים והקריטריונים המנחים לקבלת הלוואה.

יובהר כי, הצלחה בקבלת הלוואה אינה מובטחת והיא תלויה במספר גורמים לרבות, עמידה בתנאי הסף, הגשת כל המסמכים הנדרשים במסלול הרלוונטי, עמידה בקריטריונים שנקבעו, שלמות המידע ואופן הגשת הבקשה.

לנחות הלקוחות, מובאים במסמך זה הסברים על הקריטריונים, תנאי הלוואות וסייגים.

קרא בעיון רב ובמידה וישנן שאלות כלשהן, נשמח לעמוד לרשותך.

1. אוכלוסיית היעד

עסקים קטנים ובינוניים.

- **עסק קטן-שמחזור עסקיו השנתי אינו עולה על 25 מליון ₪.**
- **עסק בינוני- יותר מ-25 מליון ₪ ולא יותר מ-100 מליון ₪.**

2. מטרת הקרן

תמיכה בעסקים שלגביהם קיימת בעיית הון חוזר ונדרש להם מימון, עסקים בקשיים בתזרים המזומנים השוטף, עסקים המעוניינים להשקיע בעסק –הרחבת עסק קיים. כאלו שמיצו את האשראי הבנקאי באופן שאין ביכולתם להעמיד ערבויות מתאימות לטובת הבנק.

3. מסלולי הקרן

קיימים 4 מסלולים עיקריים שאותם יש לזהות עם מאפייני העסק.

מסלול-1 הון חוזר. למימון הון חוזר עם פער תזרימי.

מסלול-2 השקעות. להרחבת עסק קיים.

מסלול-3 עסק בהקמה. לעסקים חדשים (לרבות מגיש בקשה לעסק בהקמה עד 100,000 ₪).

מסלול-4 הלוואה עד 100,000 ₪. (מסלול מהיר ומשני לכל אחד מהמסלולים לעיל).

4. תנאי הקרן:

4.1 מסלול הון חוזר והשקעות

סכום מקסימאלי:

עד סכום של 500,000 ₪ עבור עסקים חדשים או עסקים עם מחזור שנתי של עד 6.25 מיליון ₪, ו- 8% לעסקים שהמחזור העסקים השנתי בתחום 6.25-100 מיליון ₪.

תקופת ההלוואה:

עד חמש שנים. מתוכם 6 חודשי "גרייס" ועוד 54 תשלומי החזר.

ריבית:

ריבית מקובלת במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה, עפ"י שיקול דעתו של הבנק ובאישור ועדת האשראי.

בטחונות:

60-85% מהערבות ניתנת על ידי המדינה. יש להביא בחשבון כי הבנקים עשויים לדרוש מהלווים בטחונות (כולל נזילים) עבור היתרה עד 25%.

4.2 מסלול הלוואות לעסקים בהקמה:

סכום מקסימלי:

עד 500,000 ₪. נדרשת השקעת הון עצמי של לפחות 20% מסכום ההלוואה.

תקופת ההלוואה: עד 5 שנים, ניתן לקבל 6 חודשי גרייס על תשלום הקרן.

ריבית: ריבית מקובלת במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה, עפ"י שיקול דעתו של הבנק ובאישור ועדת האשראי.

בטחונות: 70%-85% מהערבות ניתנת על ידי המדינה, תלוי בסכום ההלוואה. הבנקים עשויים לדרוש מהלווים בטחונות עבור היתרה עד 10%-25%, תלוי בסכום ההלוואה. בנוסף, תידרש ערבות אישית של הבעלים. ישנה אפשרות להחלפת הביטחונות בערב נוסף של עד 40% מסכום ההלוואה.

4.3 מסלול הלוואות לעסקים זעירים, עד 100,000 ש"ח

תת מסלול המיועד לעסקים עם מחזור שנתי של עד 3 מיליון ש"ח או לעסקים חדשים.

סכום מכסימלי:

עד 100,000 ₪ למטרת הון חוזר, השקעה או הקמת עסק.
תקופת ההלוואה:

עד 5 שנים, ניתן לקבל 6 חודשי גרייס על תשלום הקרן.

ריבית: ריבית מקובלת במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה, עפ"י שיקול דעתו של הבנק ובאישור ועדת האשראי.

בטחונות:

60%-70% מהערבות ניתנת על ידי המדינה (תלוי אם העסק קיבל בעבר הלוואות מהקרן).
הבנקים עשויים לדרוש מהלווים בטחונות עבור היתרה עד 25% .
בנוסף, תידרש ערבות אישית של הבעלים. ישנה אפשרות להחלפת הביטחונות בערבות אישית של אדם נוסף.
בעסק חדש - ערבויות ובטחונות עפ"י תנאי מסלול עסקים בהקמה.

נדרשת השקעת הון עצמי של לפחות 20% מסך תכנית ההשקעה.

בהקמת עסק חדש נדרשת השקעת הון עצמי של לפחות 20% מסכום ההלוואה.

4.4 פירוט הביטחונות

(א) פירוט הבטחונות:

סוג העסק/תקרה	הלוואה מכסימלית ראשונה	הלוואה מכסימלית שנייה	הלוואה מכסימלית שלישית
עסק בהקמה	בטחונות הלווה נדרשים - 10% בעבור סכום של עד 300 א' ש"ח ו- 25% בעבור היתרה בהלוואות גבוהות מ- 300 א' ש"ח. ערבות מדינה - 85% בעבור סכום של עד 300 א' ש"ח ו- 70% בעבור היתרה בהלוואות גבוהות מ- 300 א' ש"ח.		
עסק קטן	בטחונות הלווה נדרשים - 25% ערבות מדינה - 70%	בטחונות הלווה נדרשים - 25% ערבות מדינה - 70%	בטחונות לווה נדרשים - 25% ערבות מדינה - 60%
עסק בינוני	בטחונות הלווה נדרשים - 25% ערבות מדינה - 70%	בטחונות לווה נדרשים - 25% ערבות מדינה - 60%	לא ניתן

ראה הערות בהמשך :

1. טבלה זו מתייחסת לסכומי התקרה הניתנים בקרן. עסק אשר יקבל סכום נמוך מהסכום המכסימלי המותר ולאחר מכן קיבל הלוואת השלמה - יחשבו שתי הלוואות אלה כ "הלוואה מכסימלית ראשונה".

2. עסק בינוני רשאי לקבל בסה"כ עד שתי הלוואות מכסימליות מהקרן, לעסק קטן אין מגבלת מספר הלוואות מקסימליות.

3. בהלוואה במסלול עד 100 אלף ש"ח - ניתן להחליף את הביטחונות, בערבות על מלוא גובה סכום ההלוואה מערב נוסף, וזאת בכפוף לאישור הוועדה.

4. בהלוואה במסלול עסקים בהקמה - ניתן להחליף את הביטחונות בערבות של עד 40% מסכום ההלוואה מערב נוסף, וזאת בכפוף לאישור הוועדה.

5. בנוסף לביטחונות המפורטים לעיל, נדרשת ערבות אישית של הבעלים. דרישה זו, מהווה תנאי הכרחי לקבלת ההלוואה ומימושה, קודם לכל מימוש ערבות מדינה לבנקים.

חשוב לדעת: ערבות הבעלים הינה תנאי הכרחי לקבלת ההלוואה ומימושה קודם לכל מימוש ערבות מדינה לבנקים.

(ב) ערבות אישית

כאמור, מעבר לביטחונות המתוארים לעיל, נדרשים הבעלים לערוב אישית להלוואה כמפורט להלן :

1. **בעסק קטן ובעסק בהקמה:** הבנק יקבל ערבות אישית מאת כל אחד מבעלי העסק המחזיק 5% ומעלה מהון המניות, בסכום שלא יפחת ממלוא סכום ההלוואה. היה אחד מבעלי העסק **תאגיד**, ימציא התאגיד ערבות או בטוחה אחרת הכול על פי שיקול דעתו של הבנק ובאישור הוועדה. במידה ואחד מבעלי המניות מחזיק בפחות מ-5% מהון המניות, אך הינו קרוב משפחה מדרגה ראשונה של אדם המחזיק מעל 5% מהון המניות, יקבל הבנק גם את ערבותו המלאה של קרוב המשפחה.

במקרים חריגים יוכל הבנק ו/או העסק לבקש מהגוף המתאם לשנות את ערבויות בעלי המניות. הגוף המתאם ייתן את אישורו לאחר שקיבל את אישור המדינה והדבר יובא לאישורה של ועדת האשראי.

במידה והלווה הוא **עוסק מורשה**, תהיה רשאית ועדת האשראי לדרוש את ערבות בן/בת הזוג של בעלי העסק על פי שיקול דעתה.

2. **בעסק בינוני:** הבנק מתחייב לקחת ערבות אישית מכל אחד מבעלי העניין בעסק, להבטחת החזר ההלוואה, בסכומים המפורטים להלן:

- היה והעסק בבעלות 10 בעלים או פחות, סכום ערבות הבעלים יעמוד על המכפלה של שיעור ערבות הבעלים בסכום ההלוואה. שיעור ערבות הבעלים יהיה כלהלן:
שיעור ערבות הבעלים = אחוז הבעלות + (מספר בעלים : 10 X אחוז הבעלות)
- היה והעסק בבעלות 11 בעלים ויותר, סכום ערבות הבעלים יעמוד על המכפלה של פעמיים שיעור הבעלות בסכום ההלוואה.
- היה ואחד מבעלי העסק הינו תאגיד, ימציא התאגיד ערבות או בטוחה אחרת הכול על פי שקול דעתו של הבנק ובאישור הוועדה.
- שיעור הערבות של כל ערב לא יעלה על 100% מסכום ההלוואה.

הערות כלליות:

על אף כל האמור, הוועדה תהיה רשאית לקחת בטוחות חליפיות לערבויות הבעלים במקרים מסוימים. במקרים חריגים, תתנה ועדת האשראי את אישור ההלוואה בחתימת ערבות אישית של בעלי זיקה משמעותית לבעלות ו/או ניהול העסק אשר אינם רשומים כבעלים.

5. תהליך הגשת הבקשה

בנספח המצ"ב למסמך זה, מובא תרשים זרימה של תהליך הגשת הבקשה עד לאישורה או דחייתה.

להלן תמצית התהליך :

התהליך בנוי על 3 שלבים ותחנות בחינה:

1. עמידה בתנאי הסף שהוגדרו ע"י המשרד לעסקים קטנים ובינוניים.
2. בדיקה כלכלית של הגוף המתאם וסינון בקשות.
3. בדיקה של הבנק ואישור.

(א) עמידה בתנאי סף של המדינה(המשרד לכללה)

המדינה קובעת מספר דרישות מוקדמות, בלעדיהן לא ניתן לקבל את ההלוואה וזאת, כדלקמן:

1. על הלווה להצהיר בכתב כי הוא עומד בדרישות אלה.
2. המחזור השנתי האחרון אינו עולה על 100 מיליון ₪.
- מחזור שנתי של עד 25 מיליון ש"ח - מוגדר כעסק קטן.
- מחזור שנתי של 25-100 מיליון ש"ח - מוגדר כעסק בינוני.
3. במסלול השקעות: נדרשת השקעת הון עצמי של לפחות 20% מסך תוכנית ההשקעה.
4. במסלול עסקים בהקמה: נדרשת השקעת הון עצמי של לפחות 20% מסכום ההלוואה.
5. לעסק אין כל חוב שלא הוסדר לרשויות המס בישראל.
6. חשבונותיו של העסק ו/או חשבונותיהם הפרטיים של מי מבעלי המניות אינם מוגבלים ו/או מעוקלים ואף אינם מועמדים להגבלה.
7. בנק כלשהו אינו נוקט בהליך משפטי כלשהו נגד העסק ו/או נגד בעליו, לרבות הליכי הוצאה לפועל.
8. העסק אינו מצוי בהליך כינוס נכסים ו/או פירוק ו/או הקפאת הליכים ו/או הסדר נושים ואין נגדו הליכי הוצאה לפועל כלשהם.
9. לעסק לא קיים חוב אשר הוגדר כחוב פגום בחשבונות הקיימים בבנק.
10. לעסק לא קיימת הלוואה במסגרת קרן העולה העצמאי אשר הועמדה בשנת 2012 ואילך. או מהקרן ליצואנים וגם אם זו ניתנה באמצעות בנק אחר.

(ב) הבדיקה הכלכלית

השלב הבא, מתמקד בביצוע בדיקה כלכלית הנערכת ע"י גופים מקצועיים-"הגוף המתאם" שנבחרו ע"י המדינה .

מטרת הבדיקה הכלכלית, לקבוע האם העסק מתאים לקבלת ההלוואה ועומד בקריטריונים שנקבעו.

השאלון נועד, לספק אינפורמציה לגוף הבודק שתאפשר לבצע את הניתוח הכלכלי הדרוש.

על מנת לקבוע, האם העסק מתאים לקבלת ההלוואה, נקבעו מספר קריטריונים מנחים:

• **בעסקים קיימים המבקשים הלוואה להון חוזר או להרחבה**

חברה מתאימה למתן הלוואה היא חברה בריאה, שנמצאת על מסלול התפתחות סביר, אולם נקלעה למשבר נקודתי, בשל סיבות מיוחדות. חברה בריאה, היא חברה אשר בטרם המשבר הנוכחי הראתה רווחיות סבירה, על פני מספר שנים, תוך יציבות בשיעורי הצמיחה בהכנסות.

משבר נקודתי הוא משבר שהתרחש לאחר תקופה של פעילות ללא משברי רווחיות, ואשר ניתן לבודד את הסיבות למשבר ומועד התרחשותן.

החברה צריכה להוכיח סיכויי הישרדות וכושר החזר גבוהים. כושר החזר נמדד על פי שיעורי הרווחיות החזויים ביחס להיקף ההתחייבויות הקיימות, החזויות וההלוואה המבוקשת.

סיכויי ההישרדות נבחנים על פי מדדים סובייקטיביים, ובכללם מבנה השוק, צמיחת הענף, תחרותיות וסיכויי הישרדות של המתחרים.

• **יזמים המבקשים הלוואה להקמת עסק חדש -**

במקרה של עסק בהקמה, נדרש שילוב של רעיון עסקי המנצל הזדמנות עסקית עם שוק יעד בעל פוטנציאל מספק ויזמים בעלי יכולת להוביל את העסק לצמיחה.

לצורך כך, נדרש הלווה לשיתוף פעולה עם הגוף המתאם, אשר מפקח מטעם הממשלה על תפעול הקרן.

הבדיקה תתבצע באמצעות הכלים הבאים:

- שאלון, למילוי על ידי הלווה/או נציגו בהתאם למסלול הרלוונטי.
- פגישה בין הלווה ונציגו לבין כלכלן הגוף המתאם.
- פגישה בין הלווה ו/או נציגו לבין הבנק.

מילוי השאלון באופן מקצועי ומפורט, חיוני לביצוע הבדיקה הכלכלית.

מילוי השאלון בצורה מקצועית ומהימנה, עשוי לשפר את סיכויי מתן ההלוואה ולזרז את תהליך קבלתה.

לשאלון מצורפים גם תצהיר כי העסק עומד בדרישות המוקדמות, לחתימה בפני עו"ד, אישור רו"ח וטופס על ויתור על סודיות.

עסקים בהקמה המגישים בקשה של עד 100 א' ש - נדרשים למלא את השאלון הייעודי למסלול "עסקים בהקמה".

ג) הפניית הבקשה לבנק לאחר בדיקה כלכלית

עמידה בתנאי הסף, כאמור הינה תנאי ראשוני. הגוף המתאם אמון על הבדיקה הכלכלית וסיכון הבקשות לבנק. אישר הגוף המתאם את הבקשה, יעביר זה את הבקשה לבנק ממנו ביקש הלווה לקבל את ההלוואה, לבדיקה ואישור.

6. מידע על השאלון

השאלון הוא מסמך בן מספר עמודים, שנועד, לסייע למבקש ההלוואה, לתכנן את מסגרת האשראי של העסק. השאלון נבנה באופן המאפשר לבעל העסק, להתמקד במידע הרלבנטי, ולהציג אותו בצורה בהירה ופשוטה. כאשר מדובר בהקמה/הרחבה של עסק, כולל השאלון גם תוכנית תפעולית ותוכנית השקעות שבנויות כך שתאפשר ליזם לבחון את הבסיס הכלכלי של העסק או את כדאיות ההשקעה.

כל מסלול בקשה מורכב ממבנה שאלון שונה.

מבנה השאלון:

השאלון מחולק לארבעה או לשבעה פרקים בהתאם למסלול הבקשה:
פרק ראשון: תיאור החברה.
פרק שני: תיאור השוק. (מיועד למסלול השקעות בלבד)
פרק שלישי: תוצאות הפעילות העסקית (מיועד לעסקים קיימים בלבד).
פרק רביעי: תוכנית תפעולית. (מיועד למסלול השקעות בלבד)
פרק חמישי: תוכנית השקעות. (מיועד למסלול השקעות בלבד)
פרק שישי: תחזיות פיננסיות.
פרק שביעי: תצהירים ואישורים לבנקים.

7. לוחות זמנים

לוחות הזמנים בשלב הראשוני תלוי מאוד ביכולת ובהירתמות הלקוח לאסוף את כל המידע הדרוש בדקדקנות ולהעבירו אלינו, על מנת שיתאפשר בידנו לבחון את כל היבטים המתחייבים

מהתהליך, לרבות בדיקות פיננסיות וכלכליות. למעשה, אנו נכנסים ב"כובע" של הגוף המפקח כאילו אנו אלו שבודקים את הבקשה ולהגיש את הבקשה בשלמותה.

הזמן המשוער לשלב זה הינו עד-כחודש ימים.
שלב הבדיקה הכלכלית ע"י הגוף הבודק – כ-15 ימי עבודה.
שלב הבדיקה ע"י הבנק – כ-15 ימי עבודה.

משך התהליך הכולל נע בין חודש וחצי ועד כחודשיים.

8. עלויות

על המבקש להביא בחשבון את העלויות הבאות :

עלות הגשת הבקשה הינה 250 ₪ תשלום למשרד האוצר, שנעשה לפני ביקור נציג הגוף המתאם בעסק.

הבנקים עשויים לגבות סכום של 250 ₪ נוספים עמלה עבור בדיקה שלהם, חלק מהבנקים גובים את העמלה בתחילת התהליך וחלקם רק במידה וההלוואה מאושרת.

במידה וההלוואה מאושרת, נלקחת עמלה מיוחדת למשרד האוצר כדלקמן:

עבור עסק קטן:

0.5% מסכום ההלוואה לעסקים שהמחזור השנתי שלהם נמוך מ- 10 מיליון ₪ ולעסקים חדשים שטרם החלו פעילות.

0.7% מסכום ההלוואה לעסקים שהמחזור השנתי שלהם הוא בין 10 ל- 25 מיליון ₪.

עבור עסק בינוני:

1.0% מסכום ההלוואה לעסקים שהמחזור השנתי שלהם הוא בין 25 ל- 50 מיליון ₪.

1.5% מסכום ההלוואה לעסקים שהמחזור השנתי שלהם הוא בין 50 ל- 100 מיליון ₪.

על פי החוזה בין המדינה לבין הבנקים, הבנקים אינם רשאים לגבות עמלות ספציפיות על הקרן.